

Kostelany nad Moravou (okr. Uherské Hradiště)

„Roztoky“, parc. č. 654/117, 671/6.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Slováké muzeum v Uherském Hradišti, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0430175N, 17.3935733E

V souvislosti s rozšířením výrobní a skladovací haly společnosti LA FOOD s. r. o. proběhl v trati Kostelany – „Roztoky“ záchraný archeologický výzkum, při kterém se podařilo odhalit část sídliště kultury s lineární keramikou. Odkryv navazoval na předchozí záchraný výzkum realizovaný před výstavbou původní výrobní haly v roce 2016, při kterém bylo doloženo osídlení z období kultury s moravskou malovanou keramikou, kultury popelnicových polí, doby laténské a raného středověku (Chrástek et al. 2017, 188). Archeologické doklady lidských aktivit jsou odtud známy ovšem už díky povrchovým sběrům V. Hrubého ze 40. let 20. století (Vaškových, Menoušková 2005, 114).

Zájmová poloha se nachází na pravém břehu řeky Moravy přibližně 1,1 km západně od centra obce Kostelany nad Moravou. Z geografického hlediska se sídliště nachází v nivě řeky Moravy, přičemž od současného koryta je vzdáleno cca 120 m. Geologické podloží lokality sestává z terciérních písků, které zde vytváří dvě nevýrazné duny, od nichž pak terén pozvolna klesá do všech směrů. Nadmořská výška osciluje na zkoumané ploše v hodnotách okolo 177 m.

Před zahájením samotného archeologického výzkumu proběhla na zájmové ploše geofyzikální prospekce, jejímž cílem bylo ověřit v dotčeném prostoru výskyt anomálií interpretovatelných jako potenciální archeologické objekty a napomoci tak lépe naplánovat rozsah a postup prací. Na výsledném magnetogramu se potvrdila přítomnost více jak dvou desítek zřetelných anomálií (Tencer, Milo 2020). Na základě jejich plošné distribuce došlo následně k vytyčení celkem 12 sektorů (označeny písmeny A–L), v jejichž rámci byla plocha blíže zkoumána (obr. 14), a kde se i charakter skrývky přizpůsobil výskytu archeologických situací. S ohledem na písčité charakter výplní objektů bylo přikročeno k jejich kompletnímu přesívání na kátru s velikostí ok 8 mm. Aplikace této metody umožnila získat i předměty velmi drobných rozměrů, které by při běžném přepokávání unikly.

Výzkumem v roce 2020 bylo zdokumentováno celkem 97 objektů. Po typologické stránce dominují především drobné kúlové jámy, které doplňuje několik rozměrnějších sloupových jam a menších i větších jam sídlištního rázu bez bližší funkční specifikace. Pouze v případě sektoru C lze u objektů 533–535 předpokládat, že mohly sloužit jako stavební jámy a byly tak součástí stavebního komplexu. Tomu by nasvědčovala i plošná distribuce povrchových nálezů jižně od zmíněných objektů, která v prostoru orientovaném v ose SV–JV nevykazuje na rozdíl od zbytku plochy žádnou koncentraci a prostor je téměř prázdný (velikost cca 18 × 5,5 m). Tento jev může poukazovat na určitý systém v manipulaci se sídlištním odpadem a může zde indikovat existenci nadzemní stavby, v rámci níž nebyl kumulován odpad. Kompletní půdorys dlouhého domu se zde ovšem nedochoval. S jeho existencí můžeme teoreticky spojit jen několik sloupových jam, a to především linii tvořenou trojicí jam 543, 545 a 570, která se nachází v jižní části volného prostoru. Z chronologického hlediska můžeme všechny zahloubené objekty obsahující archeologický materiál datovat do mladšího stupně kultury s lineární keramikou. S touto fází osídlení pak mohou souviset i některé další kúlové a sloupové jámy, které nebyly pro absenci materiálu blíže datovány.

Obr. 14. Kostelany nad Moravou. Letecký pohled na lokalitu v průběhu záchraného výzkumu. Foto T. Chrástek.

Fig. 14. Kostelany nad Moravou. Aerial view of the site during the rescue excavation. Photo by T. Chrástek.

Literatura

Chrástek, T., Bartík, J., Novotný, J. 2017: Záchrané archeologické výzkumy Slováké muzea v roce 2016. *Slovácko* LVIII, 187–190.

Tencer, T., Milo, P. 2020: *Správa o geofyzikálnom prieskume. Geomagnetická prospekcia. Kostelany nad Moravou – „Roztoky“*. Rkp. zprávy č. 20004. Uloženo: archiv archeologického oddělení Slováké muzea.

Vaškových, M., Menoušková, D. 2005: Doklady archeologického osídlení středního Pomoraví. Soupis nálezů z katastrů obcí Babice, Huštěnovice, Jarošov, Kněžpole, Kostelany nad Moravou, Kunovice, Mařatice, Míkovice, Nedakonice, Ostrožská Nová Ves, Polešovice, Spytihněv, Topolná, Uherský Ostroh, Věsky. *Slovácko* XLVI, 109–141.

Summary

A part of a Neolithic settlement (Fig. 14) was uncovered in the “Roztoky” field (Uherské Hradiště District) during a rescue excavation in connection with the extension of a production and storage hall of LA FOOD s. r. o. A total of 97 features were documented. Small post and stake holes dominate typologically, with a few larger features of a settlement character. The occupation can chronologically be dated to the later phase of the Linear Pottery culture.

Jaroslav Bartík

Kralice na Hané (okr. Prostějov)

Průmyslová zóna města Prostějova; „Kralický háj“, parc. č. 350/95, 350/123.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum a galerie v Prostějově, inv. č. 320.017–320.153.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4670075N, 17.1516725E

Ve dnech 21. srpna až 10. prosince 2020 proběhl záchraný archeologický výzkum související s přístavbou výrobního areálu společnosti Žaluzie NEVA v průmyslové zóně města Prostějova. Skrývkou zasažená plocha byla tvořena „ostrůvkem“ nedotčeného terénu obklopeného souvisle archeologicky prozkoumaným územím, což doložilo i zachycení konstrukčních vrstev